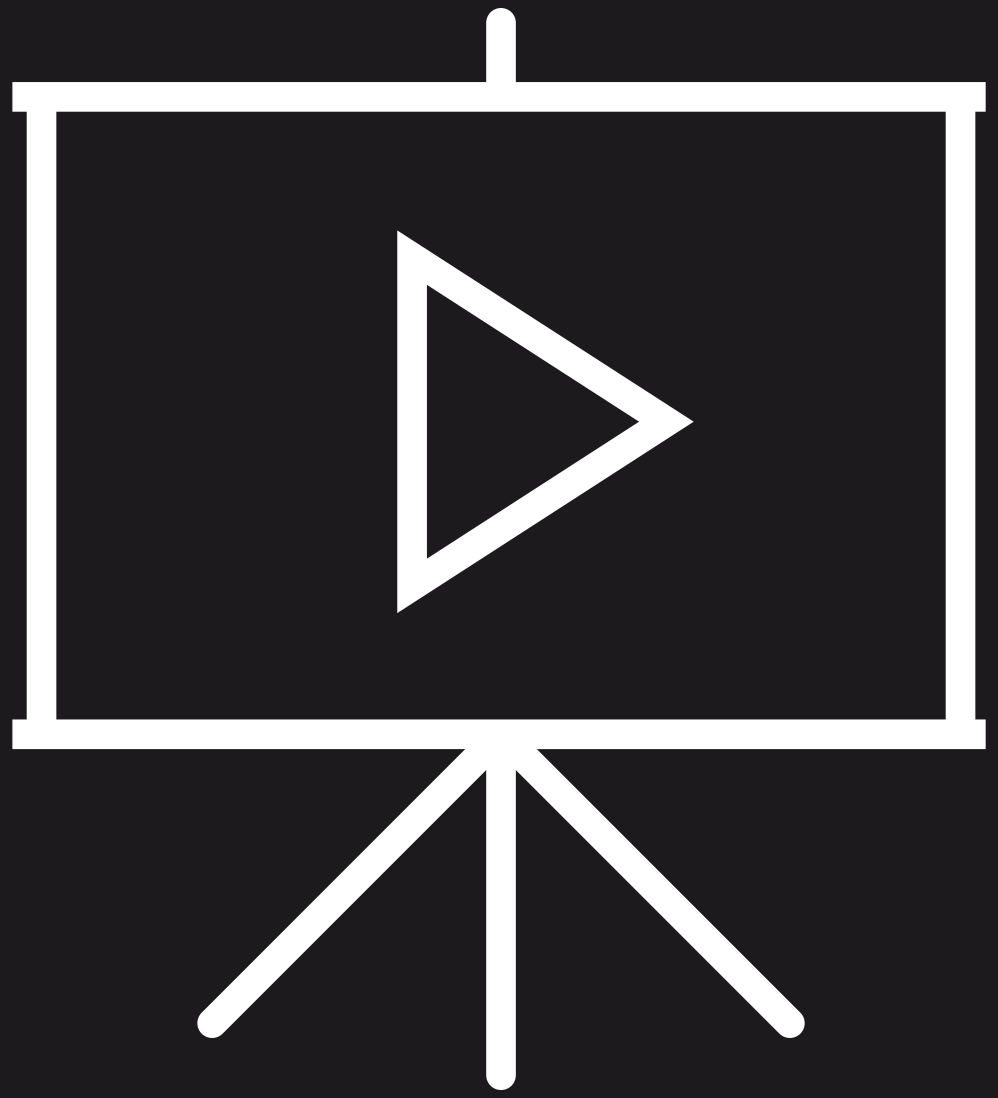

MEDIOIDEN MONINAISUUS JA USKONTOKUVAUSTEN SÄÄNTELY

Keneen kuva ja otsikko liittyy?

Ura | Tallissa syntynyt puuseppä vaihtoi ammattia, ja nyt hänellä on valtavasti seuraajia - "Käänne tapahtui, kun muutin ensi kerran veden viiniksi"

Julkisrahoitteiset ja kaupalliset mediat

- Julkisrahoitteiselle medialle on tavanomaista, että se kattaa jonkin verran myös uskonnollista ohjelmaa.
- Esimerkiksi **Yleisradion** toimintaa rahoitetaan verovaroin, ja Yleisradiota koskevassa laissa todetaan, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee tarjota hartausohjelmia.
- **Laki ei kuitenkaan kerro, minkä uskonnon hartausohjelmia Yleisradion on lähetettävä**.
  - Suurin osa on evankelisluterilaisen kirkon sisältöä
- **Kaupallisilla medioilla ei ole yleisradiolain kaltaisia velvoitteita**. Ne päättävät itse, sopiiko uskonnollinen sisältö niiden tavoitteisiin ja vastaako se niiden yleisön toiveita.

Uskonto televisiossa ja radiossa

- **Suomessa televisiossa esitetään pääasiassa kolmenlaisia ohjelmia, joissa on uskonnollista sisältöä:**
  - Ensinnä on kristillisiä **hartausohjelmia**, joiden sisällöt tuottaa pääasiassa uskonnollinen yhteisö.
  - Toiseksi on **dokumentteja**, joissa kuvataan myös muita kuin kristillisiä uskontoja. Näissä ammattitoimittajat ovat vastuussa sisällöstä, ja näkökulma voi vaihdella ymmärtävän kuvailevasta kriittiseen.
  - Kolmanneksi on **keskusteluohjelmia**, joiden aiheet liittyvät arvoihin tai yhteiskunnallisiin kysymyksiin.
- **Televisiota on pidetty uskontojen kannalta ongelmallisena formaattina:** Ohjelmille on tyypillistä joko välittäminen, väittely tai viihteellistyminen.
  - Välittäminen tarkoittaa, että televisio vain toistaa uskonnollisen tapahtuman, mutta ei välttämättä pysty tarjoamaan kokemusta läsnäolosta.
- **Uskontoa käsitellään televisiota enemmän radiossa** → Yleisradion kanavilla lähetetään aamu- ja iltahartauksia päivittäin sekä sunnuntaisin jumalanpalvelus.

PAPISTO: RIISUTAAN PYHYYS

https://areena.yle.fi/1-50800015

USKONTO LEHDISTÖSSÄ JA VERKKOMEDIOISSA

Uskonto lehdistössä ja verkkomedioissa

- **Sanomalehdet jaetaan usein vakaviin ja viihteellisiin** → Iltapäivälehtiä pidetään viihteellisempinä kuin perinteisiä sanomalehtiä.
  - Vakaville lehdille on ominaista keskittyä uskonnon käsittelyssä ajankohtaisiin uutisiin, kuten uskonnon rooliin konflikteissa ja kirkon asemaan suomalaisessa yhteiskunnassa.
  - Viihteellinen lehdistö julkaisee usein henkilökeskeisiä juttuja ja satunnaisesti myös koomisia uskontojuttuja.
  - Tietyissä aikakauslehdissä, kuten Annassa, Eevassa ja Me Naisissa, uskontoa ja henkisyyttä käsitellään tyypillisesti elämänhallinnan näkökulmasta.
- Sosiaalinen media tarjoaa laajan kentän, jossa uskontoa koskevaa keskustelua käydään ilman minkään yksittäisen tahon valvontaa. Sosiaalisessa mediassa erilaiset uskonnolliset ja uskontokriittiset äänet pääsevät esille.
- Uskontoa käsitellään median ja viestinnän eri lajityypeissä eli **mediagenreissä**.

Uskonnolliset meemit

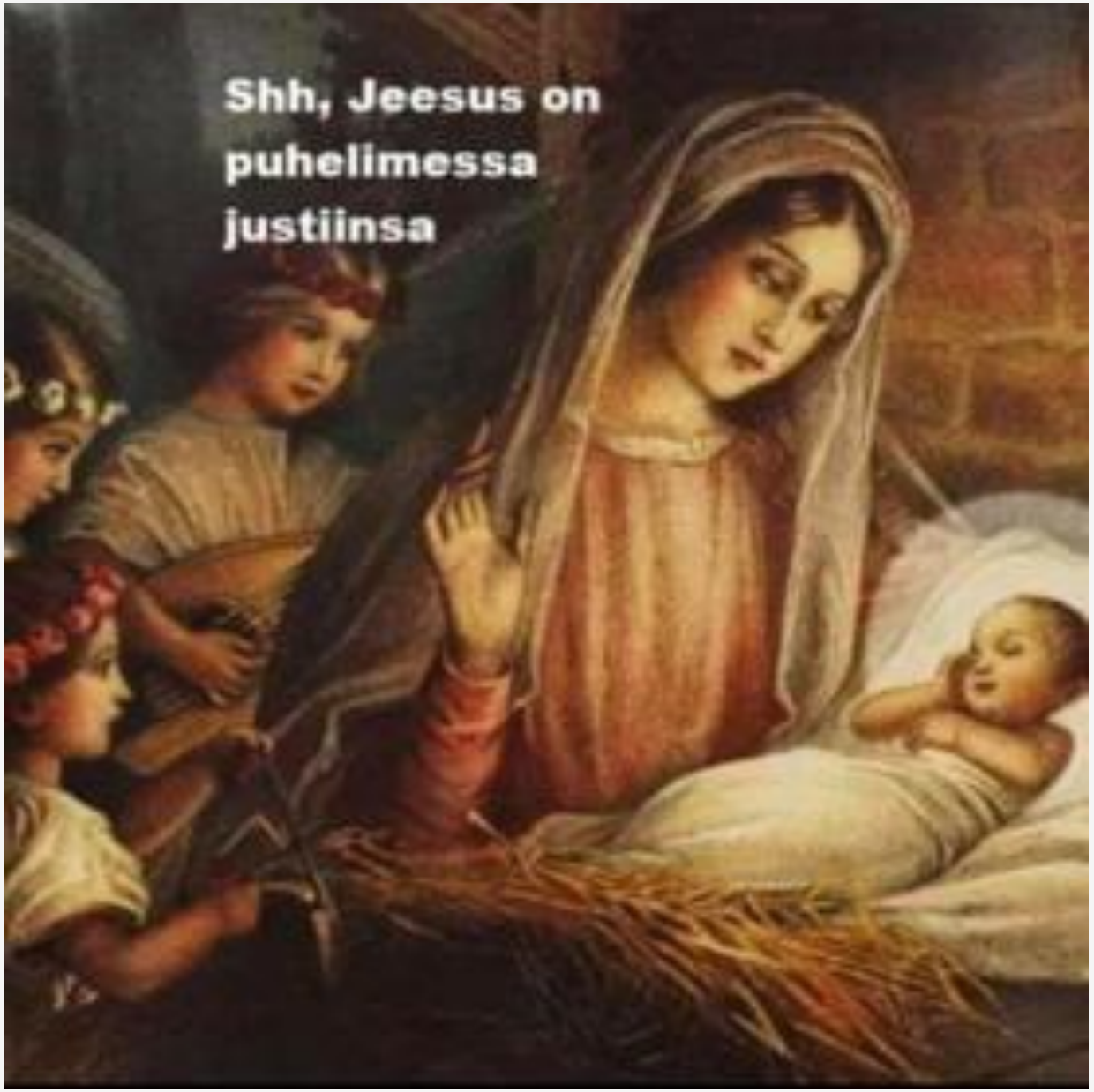

https://www.instagram.com/reel/DUZUXkRjrJd/?fqnt=MW50ZHFydjNhdGF5Zg%3D%3D

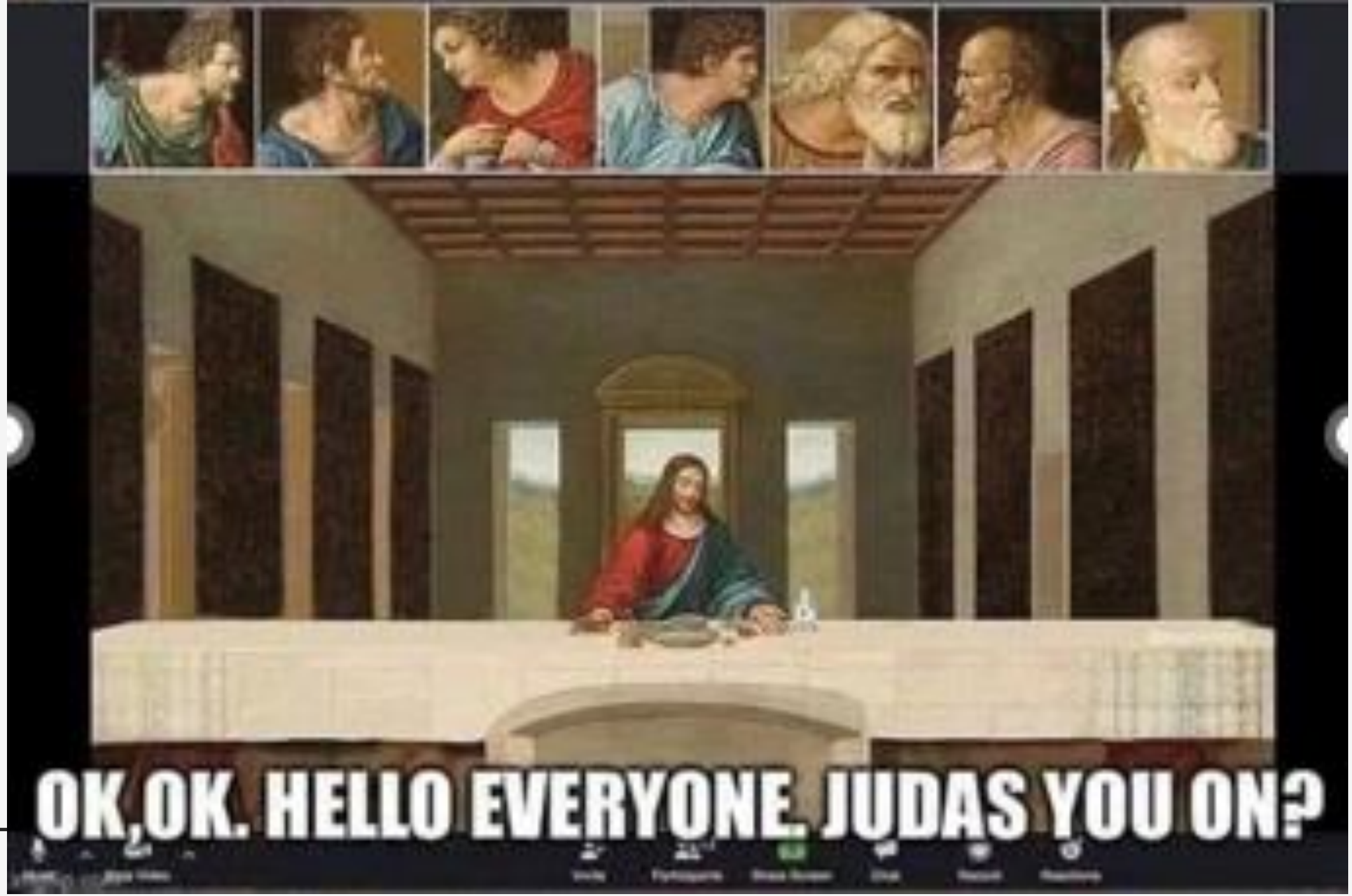
meikäpoika: emt ei toi kristin usko sillee kiinnost

joku laittaapi soimaan: Tiellä ken vaeltaa

meikäpoika:

OK,OK. HELLO EVERYONE. JUDAS YOU ON?

Lue qr-koodi ja lisää seinälle oma suosikki uskontoaiheinen meemisi

Valitessasi meemiä, pohdi hienotunteisuuden ja hyvän maun rajoja.

MEDIAN ITSESÄÄNTELY USKONTOUUTISOINNISSA

Median itsesääntely uskontouutisoinnissa

- **Medialle on ominaista yksinkertaistaminen, kärjistäminen ja stereotyyppinen uskontojen kuvaaminen**.
- Toisinaan aiheeseen ei ole ehditty perehtyä kunnolla, jolloin käsittely voi olla stereotyyppistä ja yksinkertaistavaa tietämättömyyden vuoksi.
- **Julkisen sanan neuvosto (JSN**) on vuonna 1968 perustettu joukkoviestinnän itsesääntelyyn perustuva toimielin.
  - Se valvoo niitä kotimaisia medioita, jotka ovat sitoutuneet Journalistin ohjeisiin.
  - Uskonto ei ole Julkisen sanan neuvoston käsittelyjen kaikkein tavanomaisin aihe.
- Esimerkkejä Journalistin ohjeista:
  - Journalistin velvollisuus on pyrkiä totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen.
  - Yleisön on voitava erottaa tosiasiat mielipiteistä ja sepitteellisestä aineistosta. Myöskään kuvaa tai ääntä ei saa käyttää harhaanjohtavasti.

RIKKKOIKO YLE SINUSTA VIDEOLLA JOURNALISTIN OHJEITA?

https://yle.fi/a/20-203178

Verkkojulkaisemisen haasteet

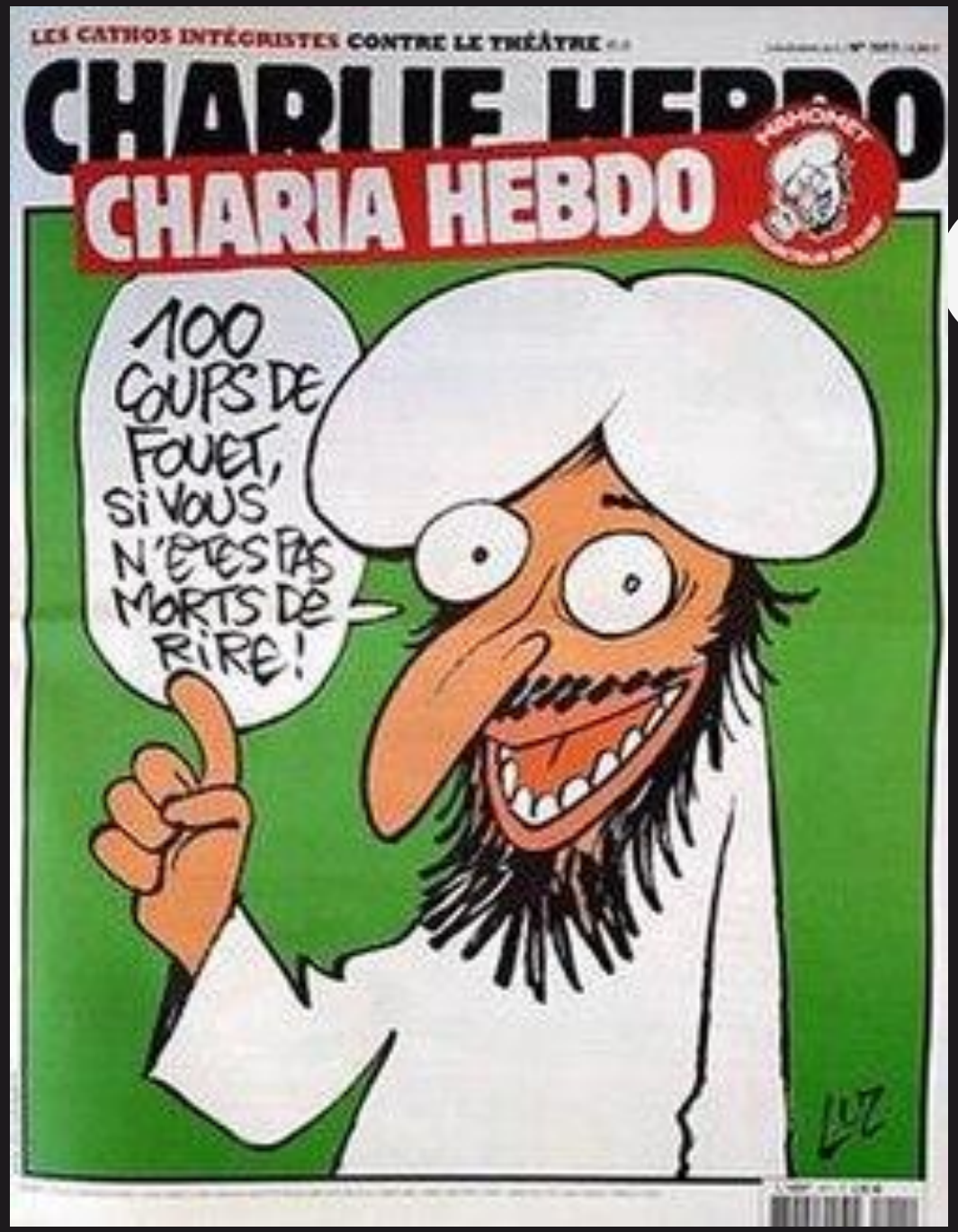
- **Valemediat** ovat yleistyneet 2010-luvulla. Ne eivät sitoudu Journalistin ohjeisiin tai ole Julkisen sanan neuvoston piirissä.
- Osa valemedioista on levittänyt virheellistä tietoa ja vihapuhetta esimerkiksi uskonnollisista vähemmistöistä, erityisesti muslimeista ja juutalaisista.
- Verkkojulkaisemisen avoimuus on lisännyt uskonrauhan takaavan ja kiihotukselta kansanryhmää vastaan suojaavan lakipykälän käyttöä oikeusprosesseissa.

”JE SUIS CHARLIE”

Pariisin terrori-iskut 2015

https://areena.yle.fi/1-66140899

TEHTÄVÄ 15